

EU-komissio julkaisi neljä lainsäädäntöehdotusta aiemmin julkaistun rahanpesupaketin tavoitteiden toteuttamiseksi

Euroopan komissio julkaisi keväällä 2020 ns. rahanpesupaketin, joka sisälsi toimintasuunnitelman EU:n kokonaisvaltaisesta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen toimintapolitiikasta. Ehdimme jo kovasti odottaa alkuvuodesta 2021 alkaen, että komissio esittelisi rahanpesupaketin perusteella laatimansa konkreettiset sääntelyehdotukset, joilla pyritään parantamaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamista koskevien toimenpiteiden tehokkaampaa täytäntöönpanoa, valvontaa ja koordinaatiota.

20.7.2021 komissio esitteli vihdoin neljä merkittävää lainsäädäntöehdotusta, joiden avulla pyritään EU:ssa vastaamaan niihin haasteisiin, joita nopeasti muuttuva ja monimutkainen globaali ympäristö aiheuttaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnalle

- ehdotus uuden EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisviranomaisen (AMLA) perustamista koskevaksi asetukseksi
- ehdotus rahanpesun torjuntaa koskevaksi asetukseksi, joka sisältää suoraan sovellettavia säännöksiä mm. asiakkaan tuntemisvelvoitteisiin ja tosiasiallisiin edunsaajiin liittyen (nk. AML regulation, AMLR)
- ehdotus uudeksi kuudenneksi rahanpesudirektiiviksi (AMLD6), joka sisältää säännöksiä, jotka tulee saattaa kansallisesti voimaan
- ehdotus ns. maksajan tiedot -asetuksen uudelleenlaadinnasta siten, että velvoitteet koskevat myös kryptovarojen tarjoajien tekemiä kryptovarojen siirtoja.

Ehdotusten tavoitteena on ennen kaikkea laatia EU-tasolla yhteistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen sääntelyä ja toteuttaa EU-tasolla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontaa sekä perustaa rahanpesun

selvittelykeskusten koordinointi- ja tukimekanismi. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan toimintapolitiikan kansainvälistä ulottuvuutta.

AMLA

EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisviranomaisen, AMLAn, perustamisella pyritään tehostamaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien velvoitteiden noudattamisen valvontaa ja nykyisin jäsenvaltioiden kansallisten valvojien vastuulla olevien tehtävien täydentämistä EU:n tasolla. AMLAlle on esitetty suoraa toimivaltuutta valvoa korkeariskisimpiä rajat ylittäviä rahoitussektorin ilmoitusvelvollisia, minkä lisäksi se koordinoisi jäsenvaltioiden valvojien toimintaa ja antaisi lausuntoja rahanpesun riskitekijöistä.

Euroopan pankkiviranomaisen, EBA:n, rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvät tehtävät siirtyisivät asetuksen myötä AMLAlle. AMLA olisi tarkoitus perustaa hallinnollisesti 2023 ja se aloittaisi operatiivisen toimintansa 2024. Sen toteuttaman suoran valvonnan on tarkoitus alkaa 2026.

Rahanpesuasetus

Rahanpesun torjuntaa koskevalla asetuksella pyritään tehostamaan EU:n rahanpesusääntelyn yksityiskohtaisuutta ja täsmällisyyttä sekä vähentämään haittoja, jotka johtuvat siitä, että rahanpesudirektiivejä on pantu eri jäsenvaltioissa täytäntöön eri tavoin. Asetusehdotus pitää sisällään ison osan nykyisin rahanpesudirektiiveillä säännellyistä asioista, erityisesti siltä osin kuin kyse on ilmoitusvelvollisia ja oikeushenkilöitä suoraan koskevasta sääntelystä.

Rahanpesuasetuksen soveltaminen alkaisi kolmen vuoden päästä sen voimaantulosta, jotta sitä täydentävät tekniset sääntelystandardit saadaan laadittua ja hyväksytyä ennen soveltamisen aloittamista.

AML D6

Kuudenteen rahanpesudirektiiviin on tarkoitus jättää ne nykyisen rahanpesudirektiivin säännökset, joita ei siirrettäisi rahanpesuasetukseen. Uuteen direktiiviin ehdotetaan jätettäväksi mm. säännökset toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja toimivaltuuksista sekä tosiasiallisia edunsaajia ja pankki- ja maksutilejä koskevista rekistereistä, kansallisista valvojista ja rahanpesun selvittelykeskuksista sekä viranomaisten välisestä yhteistyöstä. Ehdotuksessa on myös täsmennetty ja selkeytetty nykyisen rahanpesudirektiivin säännöksiä.

Direktiiviehdotus olisi implementoitava kahden vuoden kuluessa sen voimaantulosta ja sillä kumottaisiin nykyinen rahanpesudirektiivi.

Maksajan tiedot -asetus

Ns. maksajan tiedot -asetus esitetään uudelleenlaadittavaksi siten, että kryptovarojen tarjoajat lisättäisiin sen soveltamisalaan. Asetusehdotuksen myötä kryptovarojen

tarjoajien olisi kerättävä tiedot kryptovaroilla tehtävien liiketoimien osapuolista. Tämä vastaa myös FATF:n suosituksen 15 edellytyksiä.

Komission esitysten täytäntöönpano edellyttää neuvotteluja jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin välillä ja kestää vielä vuosia ennen kuin ne voivat tulla voimaan.

[Komission uudistusesityksiin voi tutustua tarkemmin komission verkkopalvelussa.](#)

EBAn ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskitekijöistä julkaistu virallisilla EU-kielillä

Euroopan pankkiviranomainen, EBA, julkaisi 1.3.2021 englanninkieliset päivitetty ohjeet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöistä (The ML/TF Risk Factors guidelines). [Ohjeiden suomen- ja ruotsinkieliset versiot julkaistiin 7.7.2021.](#)

EBAn ohjeet sisältävät ohjeita asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä tekijöistä, joita luotto- ja finanssilaitosten olisi tarkasteltava arvioidessaan yksittäisiin liikesuhteisiin ja yksittäisiin liiketoimiin liittyvää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä. Ohjeiden tarkoituksena on antaa valvottaville työkaluja niiden arvioidessa toimintaansa ja asiakassuhteisiinsa liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä sekä riskien hallintaan tarvittavia monitorointimenetelmiä ja muita kontrolleja. Lisäksi ne tukevat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen osalta toimivaltaisten viranomaisten valvontatoimia niiden arvioidessa valvottaviensa laatimia riskiarvioita sekä riskien hallintakeinojen riittävyyttä.

EBA pyytää lausuntoa AML/CFT compliance officerin roolia koskevista ohjeista – lausuntoaika päättyy 2.11.2021

Euroopan pankkiviranomainen, EBA, on julkaissut 2.8.2021 lausuntopyynnön rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien vaatimusten mukaisuudesta vastaavan henkilön (AML/CFT Compliance officer) roolia ja tehtäviä koskevista ohjeista.

[Ohjeluonnos on nähtävissä EBAn verkkopalvelussa](#), jossa on tarkemmat ohjeet lausuntojen toimittamiseen. Lausuntoaika päättyy 2.11.2021.

Julkinen kuuleminen ohjeluonnoksesta järjestetään etäyhteyden avulla 28.9.2021. EBA antaa ohjeet kuulemiseen osallistumisesta kokoukseen rekisteröitymisen jälkeen.

EBAn uutiskirjeen tilaaminen

EBA on päivittänyt tai päivittämässä useita muitakin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia toimintaohjeita. Jotta pysyisit ajan tasalla EBAn ajankohtaisista asioista, voit tilata [EBAn oman uutiskirjeen EBAn verkkopalvelusta](#).

FATF:n yleiskokouksen tapahtumia

FATF:n kesäkuun yleiskokous järjestettiin 20.–25.6.2021 edelleen virtuaalisena.

[Yhteenveto](#) (engl.) kesäkuun 2021 yleiskokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista on luettavissa FATF:n sivuilla. Kokouksen yhteydessä julkaistiin raportti etnisesti tai rodullisesti motivoituneen terrorismin rahoittamisesta. Raportin voi ladata FATF:n sivuilta.

FATF uudisti myös listausta maista, joilla on strategisia puutteita rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- ja selvittelyjärjestelmässä ja joiden kanssa FATF on laatinut toimintasuunnitelman niiden poistamiseksi. Tätä luetteloa kutsutaan usein ns. [harmaaksi luetteloksi](#). FATF:n lisääntyneen monitoroinnin kohteeksi asettamat uudet valtiot ovat Haiti, Malta, Filippiinit ja Etelä-Sudan.

EU-valtio Maltan osalta on herännyt kysymyksiä siitä, tuleeko valvottavan ryhtyä toimiin tehostetun tuntemisvelvollisuuden soveltamiseksi ja mikä merkitys on sillä, ettei Malta ole kuitenkaan EU:n korkean rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin maita koskevalla listalla. Tältä osin on syytä huomata, että kun FATF asettaa maan lisääntyneen monitoroinnin kohteeksi, se tarkoittaa, että maa on sitoutunut ratkaisemaan havaitut strategiset puutteet nopeasti sovittujen aikataulujen mukaisesti ja sitä valvotaan tiiviimmin. FATF ei vaadi kuitenkaan tehostetun tuntemisvelvollisuuden soveltamista näihin maihin, mutta kannustaa jäseniään huomioimaan riskianalyysissään FATF:n esittämät havainnot. Finanssivalvonta kehottaakin valvottavia tarkastelemaan riskiperusteisesti, ovatko asiakkaan tai liikesuhteen riskitekijät muuttuneet FATF:n esittämät havainnot huomioiden ja tekemään sen perusteella arvion, onko asiakkuuksiin ja liiketoimiin syytä soveltaa tehostetun tuntemisen menetelmiä.

[Finanssivalvonnan rahanpesun estämisen verkkosivujen kansainvälisiä asioita koskevassa osiossa](#) on myös päivitettyjä tietoja kesäkuun FATF:n yleiskokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista.

Rahanpesu.fi -sivuilta lisätietoa etätunnistamisen menetelmistä

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kansallisen viranomaistyöryhmän perustama rahanpesulain mukaisten valvojien alatyöryhmä on julkaissut [rahanpesu.fi -sivuilla](#) ajankohtaista lisätietoa ilmoitusvelvollisille.

Rahanpesulain mukaisista velvoitteista etätunnistaminen on yhä yleisempi asiakkaan tunnistamisen ja henkilöllisyyden todentamisen menetelmä. Ohjeistuksen mukaan ilmoitusvelvollinen luo riskiperusteisen lähestymistavan perusteella omat asiakkaan tuntemiseen liittyvät menettelytapansa ja vähimmäiskriteerit, joita se noudattaa asiakassuhteissaan. Ilmoitusvelvollisen tulee riskiarviointiin perustuen arvioida, mitkä rahanpesulaissa säädetyt etätunnistamiseen liittyvät tehostetun tuntemisvelvollisuuden

lisätoimet ovat tarpeen, jotta ilmoitusvelvollinen voi riittävästi vähentää etätunnistamiseen mahdollisesti liittyvää suurempaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä.

Ilmoitusvelvollisen etätunnistamisprosessin tulee olla läpinäkyvä (tietoturvallista ja todisteellista) ja sen jälkikäteisen tarkastelun on oltava mahdollista. Vastuu asiakkaan tuntemisesta sekä jatkuvan seurannan ja selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta säilyy ilmoitusvelvollisella kaikissa tilanteissa.

Julkaisussa käsitellään etätunnistamiseen liittyvän tehostetun tuntemisvelvollisuuden, erilaisten etätunnistamisen menetelmien ja etätunnistamisprosessin lisäksi toiminnon ulkoistamista.

[Lisää aiheesta rahanpesu.fi -sivuilta](#)

Hyvää syksyä!

Oikopolut

- > [Tiedotteet ja julkaisut](#)
- > [Blogit](#)
- > [Medialle](#)

Finanssivalvonta

PL 103, 00101 Helsinki | Puhelinvaihe: 09 183 51
Viestinnän palvelunumero: 09 183 5250
Viestinnän mediapäivystys: 09 183 5030
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi